

Měla by Česká republika přijmout euro?

Otázka přijetí či nepřijetí eura je velmi relevantní, zároveň ale velmi sporným problémem současnosti. Na tuto problematiku lze nahlížet z více pohledů, přičemž ani jeden z nich není absolutně správný či špatný. Pojdme se na tento problém podívat z více úhlů.

Po druhé světové válce došlo za účelem zachování míru na evropském kontinentu k tvorbě společenství, které nejprve integrovalo suroviny nutné pro válečný průmysl (uhlí a ocel). Později se společenství posouvalo k větší a větší ekonomické integraci, jejímž dosavadním vrcholem je zavedení eura roka 2003.

Jako výhody přijetí shledávám především fakt, že by tím došlo k usnadnění mezinárodního obchodu mezi ČR a zbytkem států – odpadla by totiž překážka v podobě směny měny. V rámci EU by již exportéři nemuseli řešit problém proměnlivosti směnného kurzu, čímž mohou lépe předvídat budoucnost svého byznysu. Zároveň by přijetí eura byl i impuls k investování peněz v ČR pro zahraniční (především evropské) investory – opět proto, že by odpadl problém směny peněz a nepředvídatelnosti směnného kurzu.

Přijetí eura reprezentuje výhody i z jiné než pouze ekonomické oblasti. V současnosti přichází především Emanuel Macron s myšlenkou dvourychlostní Evropy, která tkví ve skutečnosti, že státy eurozóny by nabyly významnější postavení než státy, jež zůstaly u své národní měny. Jak je vidno, problematika přijetí eura má i rozměr politický, který musí být brán v potaz. V souvislosti s přijetím eura se tudíž naskytá otázka, zdali chceme být součástí jádra Evropské unie, nebo zda chceme být přesunuti na vedlejší kolej.

Jako nevýhody pojímá se s přijetím eura vidím hned několik skutečností. Zaprvé je to velké omezení vlivu státu na formování monetární politiky. Již by neexistovala Česká národní banka, jejíž bankovní rada by například mohla formovat úrokové sazby vzhledem k aktuální ekonomické situaci ČR; monetární politika by se řešila centrálně pro celou eurozónu z Frankfurtu nad Mohanem.

Jako druhou nevýhodu vidím růst cen (inflaci), která se zákonitě pojí s přijetím eura - pakliže ho přijímá ne tolik vyspělý stát (jako příklad uveďme Slovensko). Toto navýšení cen by bylo znatelné, nicméně si ale nemyslím, že by bylo nějak extrémní.

Třetí nevýhodou je nejasná otázka ohledně stability a budoucnosti eura (eurozóny). Obecně lze konstatovat, že sever eurozóny doplácí na jižní státy (především Řecko a Itálii), aby byla zachována stabilita společné měny. Tato nerovnováha může působit křehce, tudíž státy jako ČR spíše demotivuje k přijetí eura.

Z vlastní zkušenosti znám i spousty lidí, kteří nesouhlasí s přijetím eura čistě z „národnostních“ (vlasteneckých) důvodů. Mají rádi naši českou měnu, pokládají ji za jakýsi státoprávní symbol státu a neradi by o něj přišli. Přestože jsou naše bankovky a mince skutečně velmi krásné, pokládám osobně jejich ztrátu spíše za „pseudonevýhodu“ přijetí eura...

Co se kritiky eurozóny týče, chci zde uvést myšlenku jednoho kanadského ekonomy, který v druhé polovině dvacátého století přišel s tím, že společná měna se hodí pro společenství, které sestává z podobně vyspělých států. Pokud jsou v rámci společenství státy, které nedosahují společného standardu, stává se přijetí společné měny problematické a pro slabší státy dokonce i nevýhodné. EU má k pomoci slabších států Evropské unie různé rozvojové fondy; navíc adept o vstup do eurozóny musí projít Maastrichtskými kritérii. Otázkou nicméně zůstává, zdali skutečně dochází k vyrovnávání postavení států – ano, východ Evropy bohatne, nicméně rozdíl mezi západní a východní Evropou je stále významný.

Jak jsem již uvedl na začátku, ani jedno stanovisko k přijetí eura není objektivně lepší – přijetí eura například pomůže českým exportérům, ale může uškodit v podobně inflace většinovému

obyvatelstvu. Příisun zahraničních investic (podpořený pádem bariéry směnných kurzů) může ale třeba pomoci českým firmám k růstu. Za problémem přijetí/nepřijetí společné měny stojí mnoho různých stanovisek a zájmů různých subjektů, to je ale v politice běžné.

Otázku přijetí eura bych nechal otevřenou. Nespěchal bych. Počkejme, až se výkonnost českého hospodářství více přiblíží k ekonomice našich západních susedů. Věřím, že v budoucnu může přijít čas, kdy by bylo skutečně euro vhodné přijmout, nyní ale vyčkávejme. Základem by ale měla být otevřená diskuse v rámci společnosti – přestože euro nemáme, je důležité, že o tom alespoň diskutujeme!